

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33278
Nom: Filosofia del llenguatge I
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació		Primer quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau Filosofia	Filosofia del llenguatge	OBLIGATÒRIA
1012 - Grau en Filosofia	Filosofia del llenguatge	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VALOR ABAD JORDI

ALMAGRO HOLGADO MANUEL

RESUM

L'objectiu de l'assignatura és introduir els estudiants en el coneixement de la filosofia del llenguatge tal com s'ha desenvolupat en el marc de la filosofia analítica. Des d'aquesta perspectiva teòrica, a l'hora d'abordar problemes filosòfics, es defensa la prioritat de l'anàlisi del llenguatge sobre l'estudi dels pensaments. Els continguts de les classes teòriques se centren en les relacions entre el llenguatge, el pensament i la realitat extralingüística, temes propis de la semàntica. Es para atenció especial a les relacions de la semàntica amb els problemes centrals de l'epistemologia i l'ontologia.

Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

- Comprendre la relació de la filosofia del llenguatge amb la resta de disciplines filosòfiques.
- Adquirir el vocabulari especialitzat de la filosofia del llenguatge.
- Conèixer els principals models explicatius de la teoria de la referència.
- Conèixer les principals idees i teories del significat desenvolupades pels filòsofs que van

propiciar el sorgiment de la filosofia analítica durant la primera meitat del segle XX.

(No tots els temes tenen el mateix pes en el desenvolupament del curs. El professor o professora encarregada de l'assignatura determinarà quins temes rebran més atenció. Així mateix, seleccionarà dins de cada bloc temàtic (vegeu 'descripció de continguts') alguns dels subapartats especificats, no necessàriament tots.)

En l'assignatura s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i els principis fonamentals de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria d'igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual en l'àmbit educatiu, al mateix temps que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i protocols establerts per la UV.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Sols es pressuposen els coneixements bàsics adquirits en els cursos anteriors en les disciplines de lògica, teoria de l'argumentació i epistemologia.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1004 - Grau Filosofia

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. LA FILOSOFIA DEL LLENGUATGE: EL PROBLEMA D'EXPLICAR EL SIGNIFICAT

1.1. Introducció: el gir lingüístic; nocions bàsiques i problemes fonamentals

1.2. Frege: origen i fonaments de la filosofia del llenguatge

2. EL CONCEPTE DE PROPOSICIÓ I LES TEORIES DESCRIPTIVES DE LA REFERÈNCIA

2.1 La noció de proposició en Frege i Russell

2.2 L'anàlisi russelliana de les descripcions definides i dels noms propis i les seues implicacions epistemològiques (coneixement directe i coneixement per descripció).

2.3 Crítiques a la concepció russelliana de les descripcions definides. Strawson i Donnellan

2.4 Searle i la teoria del feix de descripcions

3. EL TRACTATUS I LA TEORIA PICTÒRICA DE LA PROPOSICIÓ

4.1 La teoria figurativa del significat: proposicions, estats de coses i forma lògica

4.2 Problemes de la teoria figurativa i paradoxes del Tractatus

4. TEORIES DE LA REFERÈNCIA DIRECTA I ANÀLISI D'ENUNCIATS MODALS

- 4.1 Les crítiques de Kripke a les teories descriptivistes de la referència
- 4.2 Les nocions de món possible i designador rígid. Desenvolupament de semàntiques aptes per a l'anàlisi lògica del significat d'enunciats modals
- 4.3 Teoria de la referència directa i històric-causal de la referència dels noms propis.
- 4.4 La teoria de la referència directa i els termes de classe natural. Putnam i la divisió del treball lingüístic

5. EL VERIFICACIONISME

- 5.1 La distinció analític-sintètic i la crítica positivista al llenguatge metafísic. La unitat de la ciència i el reduccionisme
- 5.2 La crítica quineana als dos dogmes de l'empirisme i altres problemes del verificacionisme

6. ALTRES PROBLEMES I TEORIES ALTERNATIVES

Tema opcional. Cada docent escollirà el seu contingut en funció del desenvolupament del curs i de l'interès manifestat pels estudiants en relació amb els temes tractats.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	25,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques:

De les tres hores setmanals assignades a la docència, dues es dediquen a classes teòriques en què el

professor explica els continguts dels temes, amb el suport de textos prèviament llegits pels estudiants.

Classes pràctiques:

Les sessions de pràctiques es dediquen a comentaris de textos i discussió en grup dels principals arguments dels continguts exposats en les classes teòriques.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura constarà de dos tipus de proves:

1. Proves individuals escrites (examen presencial i/o assaig) on s'avaluaran els continguts teòrics de l'assignatura (75% de la nota final).
2. Proves individuals o col·lectives relacionades amb les classes pràctiques i/o la participació en tutories (25% de la nota final).

En la segona convocatòria els estudiants s'examinaran exclusivament a través de proves de tipus 1. Les proves relacionades amb les pràctiques que no siguin recuperables en segona convocatòria no impediran que els i les estudiants que es presenten a aquesta convocatòria opten a la màxima qualificació. (És obligatori traure una nota igual o superior a 4 en les proves de tipus 1 perquè es tinga en compte la nota obtinguda en les proves de tipus 2.)

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguin considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- AYER, A. J., *El positivismo lógico*. México: Fondo de Cultura Económica, 1965.
- AYER, A. J., *Lenguaje, verdad y lógica*. Buenos Aires: Eudeba, 1971.
- BLASCO, J. L., GRIMALTOS, T., SÁNCHEZ, D., *Signo y Pensamiento*. Barcelona: Ariel, 1999.
- FREGE, G., *Ensayos sobre semántica y filosofía de la lógica*. Madrid: Tecnos, 2013.
- FREGE, G., *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971.
- GARCÍA SUÁREZ, A., *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
- GARCÍA-CARPINTERO, M., *Las palabras, las ideas y las cosas*. Barcelona: Ariel, 1996.
- HIERRO SÁNCHEZ-PESCADOR, J., *Principios de la Filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza

Universidad, 1982.

- PÉREZ OTERO, M., *Aproximació a la filosofia del llenguatge*. Barcelona: EUB, 2001.
- QUINE, W. V. O., *Desde un punto de vista lógico*. Barcelona: Ariel, 1962.
- RUSSELL, B., *Lógica y conocimiento*. Madrid: Taurus, 1981.
- RUSSELL, B., *Lògica i coneixement. Tres assaigs*. Barcelona: Laia, 1985.
- VALDÉS VILLANUEVA, L. M., *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1990.
- WITTEGENSTEIN, L., *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza, 1973 (en castellano); Barcelona: Laia, 1989 (en català).